

Imre
fogorvos
17H. sz.
órág.
fogpora, száj-
helyben az
Szent-Királyi
László női
gyógyszertá-

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kna József ur
kereskedésével szemben.
HIRDETÉMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a hirdetés körülírtan
valamint a lap szerkesztéséről és
minden körülmények ide intézendők.
Hírdetetlen levelek csak ismert kzeketől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidék
postán küldve
Egész évre 10 ft — kr
Félévre 5 ft — kr
Negyedévre 2 ft 50 kr
Egy hóra 1 ft — kr

Hirdetési díj:
Ot-hasábsopetisior egyszeri beiktatásáért 5 ft,
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopetisiorért 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglal
ajánlás sora 50 krajnár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Szerda Junius 11.

III. szám.

A mérsékeltek.

A mérsélt ellenzék lapjai a napokban nagy kirohanást intéztek a szabadelvű párt egységéről táplált közvélemény megzavarására.

A szabadelvű párt tudnillik, a képviselőház tavaszi ülésének befejeztével nagy bucsulakomát rendezett a Margitszigeten. Most szétmennek a párt tagjai s az őszig, míg újra összejönnek, nagy az idő, sok víz lefolyik addig a Dumán; csoda e, hogy a bucsuzásnak közös és ünnepélyesebb jelleget akartak adni? Magyar lakoma nem eshetik meg pohárköszöntő nélkül; csoda-e, hogy a párt tagjai, kiket régi megszokott barátság, elvek közössége, kivított derék diadalok lelkesítő emléke s a kormány iránti bizalom s ragaszkodás szilárd kötelékei kapcsolnak össze töretlen phalanxá, hangzatos beszédekkel ünneplik a közös indulatokat, megvalósításra szánt célokat s az elvek hangoztatásában s a diadalok kivívásában főtenyezökként előjáró zászlós vezéreket? Ünneplétek bizony hangzatos toasztokkal a párt összetartásá, az ennek alapjául szolgáló elveket, törhetlen bizalom lett kifejezve az új kormányelnök, gróf Szapáry Gyula iránt, a ki a forradalmi Kossuthkultusz leküzdésében s a szélsőbal hipokrita agitációnális hadjáratainak tönkretételében épen előbb nagy s a jelen napok történetében állandó nyomot hagyó államférfi diadalt aratván, kabinetjének tagjaival együtt az ovációk oroszlánrészt kapta.

Hát persze az oly ellenzéknek, mely a hatalom magas polczai felé törekszik, éles szálkát képez szemében a hatalmon levő párt összetartásának s vezérférfiai iránti törhetlen ragaszkodásának szemlélete. Azonban e miatt lapjain mit sem tehettek volna a keserves panaszkodáson kívül, de evvel magukat neveltségessé ten-

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A megelégedés.

I.
Vannak órák, mikor megleg valami fájdalmas, busongó érzés; olyanforma, mint a minőt akkor érez az ember, ha őszszel szürke fellegek borítják az eget, a szél sivitva sópri végig az utcákat s az ablaknál állva nézzük, hogy a kertben mint hullanak le a falevelek?
Ilyenkor rendszeren valami bölcselkedési kényszerűség vesz rajtam erőt. Minthogy azonban nincs semmi, a mitől inkább félnék, mint a bölcselkedéstől, kapom a kalapomat s szaladok az utcára; mert a bölcselkedés, meg a kísérlet ellen a leghatásosabb ellenszer a nyüzögő élet látása s a napvilág.
Megtörténik azonban, hogy nem elég korán veszem magamat észre; — szobámban ülve, hosszasan el találok merengeni egyegy kikutatatlan kérdésem; teszem: van-e az emberi életnek bizonyos, meghatározott célja, vagy csak vagyunk, mert megszületünk? — Mit jelent az a szó, hogy „megelégedés”?
Az egész világ fut valamerre; keres valamit, a mije nincs, a mit okvetlen meg kell szereznie, hogy boldognak, megelégedettnek érezze magát.
De megtalálja-e ezt a valamit?
En még sohse beszéltem emberrel, a ki azt mondta volna: én elértem mindent, a mit akartam; nincs vágyam semmire; meg vagyok elégedve a jelenen.
Ilyenkor az én kísértetem velem jön az utcára is; az agyvelőmben furkál, nyugtalanít s egyre azt zümmögi a fülemben:
— Van-e megelégedés? Van-e megelégedés?
Elöttem egy nagyuri fogat robog el. Gyönyörű angol lovak, ragyogó szerszámmal; egyenruhás inas, kocsis a bakon. A czimere-

ni nem akarván, legfőlebb csak a rájuk nézve szomorú ténynt konstatálhatták volna, ha nagy örömlükre ama banketen a volt miniszterelnököt is nem tisztelte volna meg egy pár toaszt, melyek közül különösen Bokros képviselőházi másodelnöke excellált melegséggben s a visszalépett államférfi érdemeinek s a párt iránta való odaadó érzelmeinek feltüntetésében.

Nosza, kaptak rajta a mérsékelt ellenzék tollforgatói s rögtön hangzatos cikket irtak arról a thémáról, hogy a szabadelvű párt egységes ragaszkodása az új kormány iránt csak látszólagos s csupán Tisza Kálmán tetszésétől függő, hogy az ő személyes politikája az új kormány kényszerítőirányadója: szóval azon meggyőződést mondták ki, hogy a Szapáry-kormány állása bizonytalan a pártban, mely fölött s melyben ma is a „Tisza-klikk” uralkodik Tisza miniszterelnökségének restaurációjára irányuló fondorlatokkal.

Persze e dolgot maga a mérsékelt ellenzék párt sem hiszi; de világos, hogy a közvéleményt félrevezesse, másik, hogy a kormány s pártja közt bizalmatlanságot támasszon. De ez mind még csak eszköz; a főczél az, hogy az így megfélemlített miniszterelnök szintén pártcsel-szövényekre adván magát, személyes pártot alakítson magának s annak erősítésére kellő hatalmi befolyás árán fogadja el a mérsékelt ellenzéknek annyiszor felajánlt fűzőját.

A végső consequentiáig így kifejtve a mérsékelt ellenzék párt célzatát, csak azt konstatálhatjuk, hogy hatalmi vágyainak megvalósítására rossz utat választott, midőn a ráfogás és konkolyhíntés terére lépett. Gr. Szapáry államférfi szeme élesen s tisztán látó, s tisztában volt pártjával, midőn a miniszterel-

híntőben hanyagul hátradölvé ül ő méltósága s félig összezárt pillái alól büszke tekintettel néz végig a dolgaik után siető emberekben.

Itt-ott egy-egy ember mély alázattal, kalapemelve üdvözli s ő kegyes fejbillentéssel viszonzza az üdvözlést; sőt néha el is mosolyogja magát, mintha mondaná:

— Szaládsz a dolgod után? — Jól teszed, csak fuss. — Nem születet mindenki egyformán. — Neked az az egészséged, ha megizzadsz! — S kocszik tova, egyik lábát a másikon kényelmesen keresztbe vetve.

— Itt van a megelégedés. — kiáltok magamban s gondolatomban rohanok a fényes fogat után, hogy mentől tovább szemmel kísérem a megelégedett embert.

Jól táplált termetű portás tár kaput a fogat előtt s tisztelegve nyitja fel a hintó ajtaját, még mieiótt a bakról lepatantat ürge inas odaérne.

Ő méltósága kiszáll; lefricskázza fekete kabátjáról azt a nagyobbacska porszemet, a mi kocsiakázás közben oda esett, aztán könnyű elegáns léptekkel halad félfelé a széles márványlépcsőzeten, a hol kétoldalt aranyozott vedrekben delői, leveles növények zöldelnek.

A napsugarak színes sávokban ömlenek be a magas, festett üvegablakokon. Minden ragyog, fénylik körülötte s olyan csend és boldog nyugalom veszi körül, mintha a mennyországba menne félfelé. Még a saját léptei se zavartják. Elnyeli a léptek nesztét a lépcsőre kifeszített puha szőnyeg.

Fekete frakkos szolga tárja föl előtte lakosztálya ajtaját: kalapot, keztyűt elszed urától s s alakba hajolva, várja ő méltósága további rendeleteit.

— A méltóságos asszony? — veti oda a szolgának a kérdést, miközben a földig érő tükör előtt megigazgatja haját, mely a homlok fölött erősen gyűrűlni kezd.

— Lipinszky gróf urral kocszott ki.
— Jól van.
A szolga távozni akar, de ugyanabban

helyzetet, melynek jelenleg ő az egyedül illetékes vezérférfia. Meg van győződve ennél fogva a párt egységéről s annak a kitzított program alapján táutorithatlan ragaszkodásáról, beleértve Tiszát s ennek bensőbb barátait is, kik sokkal jobb hazafiak, hogysem önzőcélok érdekében párttűtők legyenek. Meg vagyunk győződve, hogy nem kell féltennie gr. Szapáry Gyulát az ellenzéknek, mely csak pár nap előtt láthatta a diadalt, melyet gr. Szapáry államférfiú egyénisége vivot ki legfőbb részben, s mely a nemzet s korona előtt érdemeit hatalmas nyomaték-kal szaporította.

A kir. táblák decentralisatioja. A királyi táblák decentralisatioja — a „B. C.” szerint — csak a jövő év tavaszán lép hatályba. Folyó évi november 1-re a városok legnagyobb részében csak többkevesébe rögtönzött helyiségek voltak rendelkezésre bocsáthatók. Az intézkedések megtétele és legközelebb az illető városokban az igazságügyminiszterium kiküldöttéi meg fognak jelenni az átalakítások és esetleges új építkezések megállapítása végett, hogy a helyiségek még ez év folyamán elkészítve s a tél alatt kiszáradva, tavaszra a megkívánt állapotban rendelkezésre álljanak. Szilágyi igazságügyminiszter arra nézve is intézkedett, hogy a végrehajtási számos rendelet és utasítás még az őszre teljesen elkészüljön. A kinevezések szintén jó levele fognak megtörténni, hogy a bírának és bírósági hivatalnokoknak elegendő idejük legyen viszonyaik rendezésére. Azon miniszteri leiratra, melyet Szilágyi Dezső a kir. táblát nyert városokhoz intézett, Debreczen s. kir. város tanácsa már korábban megtette fölterjesztését s ebben biztosította az igazságügyi minisztert, hogy a királyi tábla és főügyesség részére kiválasztott helyiségek: a „Korona” szálloda és a br. Podmaniczky-ház első emelete részben október, részben november elejére teljesen átalakítva, kiszáradva és berendezve lesznek. Ezen épületek megtekintésére a tanács 14 nap alatt valamely miniszteri köz-gnek leküldését kéri.

a pillanatban kocsidübbögés hallatszik föl a kapu alól. Ő méltósága kérdőleg pillant a távozni készülőre.

— A kis grófnőt viszi ki a bonne kocsizni.
— Jól van.
A szolga mély meghajlással hátrál ki a szobából.

Ő méltósága még miudig a tükör előtt áll s kissé összevont szemöldökkel nézi magát. Az a szemöldökösszevonás nem azért van, mintha elégedetlen volna a kinézésével! — Igaz ugyan, hogy kissé halaványsárgás az arca s tekintetében bizonyos fáradtságforma van kifejezve, de ez nem ok arra, hogy elkedvetlenedjék; ellenkezőleg: Ez az, ami őt ellenállhatlanná teszi az asszonyok előtt s melyik negyven körüli férfi haragudnék azért, ha az asszonyok érdekesnek találják?

Talán Lipinszky gróf urra gondol, a kivel a méltóságos asszony kicocszott?
Nem!
Lipinszky gróf ur dzsidás hadnagy, ragyogó fekete szemmel és gyönyörű termettel; pompás lovas és vakmerő kocsis.

A legkitűnőbb lövők egyike; szeretetreméltó czimborá; egy kissé szeleburdi; egy kissé könnyelmű s a nőkel szemben tolkodó, de mindig vig és nem lehet rá megharagudni.

A jó társaságból való hölgyek s közöttük a méltóságos asszony is, aki — mióta ő méltósága nőül vette s nem a kis bankárleánynak, hanem grófnének nevezik, — szintén a jó társaságbeli asszonyok közé tartozik, nagyon kedvelik.

Erősen divatban van vele kilovagolni, vagy kocszani. Miért vonná hát össze szeméit ő méltósága, mikor azt hallja, hogy neje ezzel a szeretetreméltó czimborával kocszott ki.

Az annyit tenne hogy félti tőle a feleségét.
Félteni! — Nevetséges!

Fölmentés. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király ő felsége Szent-Iványi Márton, Liptóvármegye főispánját ezen állásától, saját kérelmére, hosszas szolgálatai elismerése mellett, nyugdíj-igényének fentartásával fölmentette.

Az országgyűlés szünete. Az országgyűlés nyári szünete körülbelül negyedfélhónapig fog tartani. Az elnapoló királyi leirat tegnap hirdettetett ki a képviselőház és főrendiház üléseiben. A munka megkezdése, mint képviselői körökben beszélük, még oly időben fog történni, mely biztos reményt nyújt arra, hogy nemcsak a pénzügyi bizottság, de maga a törvényhozas is, még a jelen év folytán befejezheti az 1891-diki költségvetés tárgyalását.

A delegatiókból.

A hadügyi albizottság tegnap igen érdekes ülést tartott.

Az ülés megnyitvatván, Bauer b. általános áttekintést ad az azon politikáról, a melyet budgete betervezésénél követni kívánt. Mindenekelőtt rendkívüli sajnálatára kénytelen kijelenteni, hogy a katonai követelmények egyelőre le nem szállíthatók, sőt eredeti követelése a budget szerkesztésénél magasabbra rugtak s már előzetesen rendkívüli leszállítás történt pénzügyi tekintetéből. A munka, melyet tulajdonkép végeznie kell foltzóási munka. A szükségletek számtalanok, a rendelkezésre álló eszközök korlátozottak s e budgetben csak az alapok vannak lerakva, a melyekre sok tekintetben 1892-bn fog a tovább építés köv-tkezni. Nagyobb emelések nem lesznek kikerülhetők s már előrelátható, hogy a békelétszám emelésének kérdését fontolóra kell venni. Az egész világ csak a katonai haderő emelésén dolgozik s abban mi el nem maradhatunk végleg, habár nem is vagyunk képesek oly erőfeszítés-kre, mint pld. a Németbirodalom. Az előterjesztett költségvetés a legvégső minimum, a melyen alól egyáltalán nem mehet.

Rakovszky előadó behatóan bírálta a budgetet és számszerűleg kimutatta, hogy az nem készült mindenben a kellő precizióval. Beható bírálatokat tartottak még Wahrmann, Beöthy Ákos, Hegedüs Sándor, Zichy Nándor, Pulszky Ágost, Hollán Ernő és Bolgár Ferencz.

Vagy talán az nem tetszett neki, hogy a kis grófnőt a bonne kikocszatták?

Ki törődnek egy két éves gyermekkel? — Ha utközben találkozik vele, kétségkívül megismerte volna a kocsiról, meg a lovakról s mosolyogva intett volna felé a kezével; de így, ha akarná, sem volna módjában vele hosszasan foglalkozni; mert nem tudná maga elé képzélni.

Legfőlebb egy jó meleg fehér köpenykét, meg egy széles ernyőjű, fehér csipke kalapkát látna s ez nem érdekes, hogy vele két pillanatnál tovább foglalkozzék az ember.

Elhagyja a tükör előtti állását s elkezd sétálni fel s alá a szobában. Szemöldéi még inkább össze vannak vonva, sőt most még inkább össze vannak vonva, mint előbb. Sztétekinget a szobában: a pompás, préselt bőrrel bevont butorokon, a kínai figurákon, a japáni himzéseken, a smyrna-, bokhara-szőnyegeken, a falakat ékítő olajfestményeken és gobelineken, de egy tárgyon sem pihen meg a tekintete hosszasan s a szemöldéi egyre öszszébb húzódnak; vonásai belső izgatottságot árulnak el.

Végre megáll s lábával egyet dobant.
— Mi az ördögöt csináljak? — kéri magától, miközben tanakodva néz a menyezet aranyozott czifraságaira.

Persze, persze! — Ez nagy kérdés! A casinóban, a clubban ilyenkor senki sincs; vagy ha van is, nem kártyáznak; nem üthetni agyon az időt egy kis kellemes izgatottsággal. A löversenynek már vége; a primadonnák között egyetlen egy sincs, akinek érdemes volna a papucsát lehuzni, hogy bort igyék belőle az ember; a fűrdőzés ideje még nem érkezett el s a jó társaságbeli asszonyok ...
Mind olyan unalmas; egyforma: titokban vétköző álszent, vagy az érzelmest játszó szemforgató.

Nincs köztük egyetlen egy sem, akinek megvillana a szeme s dacosan fölütné a fejét, mikor a női reputációról, a világ ítéletéről van szó.

Országgyűlés

Budapest, Junius 10.

Az országgyűlés két háza ma tartotta a nyári szünetek előtt utolsó ülését.

A képviselőházban, az elnapolt királyi leirat felolvasása előtt Kaas a s Ibor br. vett el az időből egy jó félórát — nevéz próba téve a ház türelmét. Ugyanis kérdést intézett gr. Szapáry miniszterelnökhöz, vajjon nem adhatna-e választ a Baltik választását illető interpellációjára. Gr. Szapáry most érdemlegesen nem válaszolhat, mert a Kaas multkorai kérdései vizsgálatokat tettek szükségessé, melynek eredményei bevérandók, de általánosságban annyit mond, hogy a kormány kötelességének tekinti az államellenes igatásoknak útját állni, de másfelől az illető egyház autonómiáját is respektálni kívánja, a mit Kaas nem tett. Erre Kaas br. neki fogott egy nagy lélekzetű beszéd tartásához, elmondva a panslavizmusról minden — ismert dolgot. Az elnök háromszor is figyelmeztette, hogy ne feleljen önmagának s ne bocsátkozzék most a kérdés érdemleges tárgyalásába, mert erre nincs joga a házszabályok szerint, de Kaas különböző ürügyek alatt csak beszélt tovább, sőt a képviselők elszörnnyüködésére még egy pohár vizet is hozatott magának, melyet beszéd közben szűrésőt. A ház nagyon türelmetlen lett ez oknélküli szószaporításra s zajos „eláll” kiáltásokkal intette a szónokot beszéde befejezésére, mi megtörténvén, gr. Szapáry köztetszére és zajos helyeslésre találó néhány marcan szemponot vetett fel, melylyel documentálta, hogy a kérdést és az orvoslás módját, Kaas egyoldalúsága ellenében, igen alaposan ismeri. Az ellenzék, sőt maga Kaas is helyeselte Szapáry nyilatkozatait.

Végre felolvasták a kir. leirat, mely az országgyűlést okt. 1-ig elnapolja. A leiratot a ház élénzettel fogadta s megjelentezte végül az elnököt is, ki jókívánatait fejezi ki a ház tagjai irányában. Ezzel az ülés véget ért.

A főrendiház is ma tartotta a szünet utolsó ülését Vay Miklós báró elnökelete alatt. Az ülés egyetlen tárgya a királyi leirat kihirdetése volt, mely után br. Vay Miklós elnök rövid beszéddel bezárta az ülést s az ülés az elnök életével ért véget.

Napi hírek.

— **Simonffy Imre** kir. tanácsos, polgármester, a ma reggeli gyors vonattal több fontos városi ügy érdekében Budapestre utazott.

— **A jogász júniális** holnap fog megtartani a Nagyerdőn. Erre minden bővebb reklamálkül figyelmeztetik a közönséget.

— **Népesedés.** Debreczenben junius 1-től 7-ig terjedő héten született ev. ref. (653—683. anyak. t.) élve 13 fiu, 14 leány, halva 1 fiu, 3 leány, együtt 14 fiu, 17 leány = 31 (28 törvényes, 3 törvénytelen). Egybekelt 6 pár. Róm. kath. (147—154. anyak. t.) élve 4 fiu, 4 leány = 8 (7 törvényes, 1 törvénytelen). Ág. hitv. ev. (19—20. anyak. t.) élve 1 fiu, halva 1 leány = 2 (1 törvényes, 1 törvénytelen). Izr. (61—63. anyak. t.) élve 1 fiu, 2 leány = 3 (3 törvényes) Született összesen 20 fiu, 24 leány = 44 gyermek. Meghalt ezen idő alatt

Szomorú idő! Czudar, szürke világ!

Ő méltósága szomorúan, elnyomtán támoogy karosszékhéze s elnyomott sóhajjal veti magát bele. Előtte egy furcsa alak, antik asztalka áll, a tetején fölvágtatott új könyvekkel.

Unott, megvető pillantást vet a könyvekre; ásit, de azért a keze — mintegy önkéntelenül — az asztal felé nyul; megnyom rajta egy fényes gombot, mely valami képzeletbeli állatnak a szemét helyettesíti, mire az asztal oldalafala leesik, egy rejtek fiók lesz láthatóvá, tele gondosan egymás fölé rakott levélkékkel.

Gépszerűleg vesz ki azok közül egy csomagot. Rózsaszín szalaggal van átkötve. Nem bontja föl, csak kívülről nézi meg, ami a szalagra van írva.

„Paula.”
Vállbillentve teszi újra a helyére. Kihuzalóla egy másik csomagot. Égszínkék szalag.
„Evelin.”

Ezt is visszateszi; aztán következik a többiek: „Katinka”, „Madeline”, „Amanda”, „Filoméne”...

Ah, ni, itt egy levél! — Csak egyetlen egy, az szines szalaggal átkötve, csak egy hosszú csodálatos színi vörös hajfűrt van körülte csavarva.

Ő méltósága meghökkenve pillant a legelőlről előkerült papirosra, mintha nem tudná, hogy miként került ez ide, s azt se tudná, hogy kitől származhatik?

Érdeklődve csavargatja le róla a hajfűrtöt, kíváncsian bontja föl, hogy elolvassa az aláírás.

De még jóformán el sem olvasta a nevet, észre veszi, hogy a levélből egy kis pamat szöszeke valami rüppen a kabátjára.

Utána nyul, vigyázva, hogy a légáramlat el ne libbentse, megfogja gyöngéden a két ujával s akkor látja, hogy az valami gyermekhajfűrt, a minőt az ujon szültött fejéről szoktak levágni azok a fiatal anyák, a kik azt képzelik, hogy a gyermek atyjának nem lehet valami drágább, becsesebb ajándékot adni, mint az a hajfűrt.

15 fi., 21 nőnemű — 36 egyén. Ezek közül ev. ref. 25; r. kath. 5; g. kath. 1. izr. 6.

— **Hivatalos órák az adóhivatalnál.** A helybeli tekintetes m. kir. pénzügyigazgatóság folyó hó 11-kén kelt 18060. számú intézkedésével, hatáskörénél fogva valamennyi alája rendelt pénzügyi hivatalok, e szerint ezen kir. adóhivatalra nézve is, — az eddig megtartott hivatalos órákat akként választotta meg, hogy azok reggel 8-tól délután 2 óráig egyfolytában tartassanak meg. Ertesítették tehát a t. ez. közönség, hogy folyó hó 18-tól kezdve ezen kir. adóhivatalnál nyári bevételek mint kiadások reggeli 9 órától délután 1 óráig fogják teljesíteni, az eszentuli idő pedig a pénztári zárlatra fordítatik. M. kir. adóhivatal. Debreczen 1890. Junius 11-én Trux Bertalan kir. adótárnok. Benedek Sándor kir. ellenőr.

— **Szeged a királyi kisasszonynak.** A Debreczennél szegényebb Szeged város szenatusa Mária Valéria főhercegnő esküvője alkalmára azt indítványozza a városi közgyűlésnek, hogy a város közönsége a királyi-kisasszony esküvője alkalmából üdvözlő feliratot küldjön a fenséges házaspárhoz. Egyszermind ugyanezen nap emlékére tegyen Szeged város egy 10,000 forintosa alapítványt, melynek kamatait arra fordítanák, hogy a szegedi szegény ápolóházban tél idején meleg ételeket kaphassanak a város szegényei.

— **Közvisgák a reálisokolában.** Debreczen szab. kir. város főreálisokolájának iskolai évet bezáró nyilvános közvisgálatai az ev. ref. főiskola épületében a következő sorrendben tartatnak meg: junius hó 19-én: I. oszt. Magyar és német nyelv (tanára Beczner Frigyes), földrajz (tanára Harmath G.) III. oszt. Francia nyelv (tanára Burri György), történelem (Fazekas Sándor). V. oszt. Történelem (Fazekas S.), vegytan (Piribauer Alajos), ábrázoló geometria (Grünwald Miksa). — Junius hó 20-án: II. oszt. Számítan, földrajz (Piribauer A.), rajzoló geometria (Krisztófi Alajos). VI. oszt. Magyar nyelv (Beczner F.), francia nyelv (Burri György), történelem (Fazekas S.) — Junius hó 21-én: IV. oszt. Magyar és német nyelv (Zimmermann Gyula). V. oszt. Mennyiségtan, természetrajz (Harmath Gergely). — Junius hó 23-dikán: III. oszt. Számítan, természetrajz (Piribauer A.), rajzoló geometria (Grünwald M.) VI. oszt. Német nyelv (Zimmermann Gy.), mennyiségtan és természetrajz (Harmath G.) — Junius hó 24-én: I. oszt. Rajzoló geometria, számítan (Grünwald M.), természetrajz (Harmath G.) IV. oszt. Francia nyelv (Burri Gy.), vegytan (Piribauer A.), földrajz (Fazekas S.) — Junius hó 25-én: II. oszt. Magyar és német nyelv (Zimmermann Gyula), természetrajz (Harmath G.) VI. oszt. Ábrázoló geometria (Grünwald M.), vegytan (Piribauer A.) — Junius hó 26-án: III. oszt. Magyar és német nyelv (Beczner F.) IV. oszt. Mennyiségtan, rajzoló geometria (Grünwald M.) V-dik oszt. Magyar nyelv (Fazekas S.), német nyelv (Zimmermann Gy.), francia nyelv (Burri Gy.) Ezen vizsgálatok pontban 8 órákor kezdődnek s mindenkor csak délelőtt tartatnak. Junius hó 27. és 28. napján délelőtt 9 órától 12 óráig megtekintés végett a tanulók rajzai lesznek a rajzteremben kiállítva. Ugyanezen napokon lesz a tornázás vizsgálata is, s pedig: junius

27-én d. u. 5 órákor az I-6, II-ik és III-ik osztály, junius hó 28-án d. u. 5 órákor a IV., V. és VI-dik osztály a főiskolai nyári torna helyiségben. — Mindezen vizsgálatokra ugy a m. t. szülőket, mint általában véve a tanügy iránt érdeklődő közönséget is, teljes tisztelettel meghívjuk. A magánvizsgálatok junius hó 16. és 17. napján tartatnak meg. A városi főreálisokola igazgató s ó s a g a .

— **Köszönetnyilvánítás.** Az iparos ifjuság önképző egyesületének f. é. junius 1-én tartott táncvizsgálma alkalmával felülizettek: Szikszay József 5 frt, Sesztina Lajos 3 frt. L. Nagy Bálint, Veréb Lajos, Weidner Gusztáv, Erdy János 2—2 frt, Huber József, Lőrincsek László, Vadon Sándor, Molnár László, Szepessy Gusztáv, Jóna Dániel, Gyarmathy József 1—1 frt. Bródán György, Feuchel Mór 50—50 frt. Fogadják mindezen tisztelt adakozók szives adományaikért az egyesület nevében nyilvánított köszönetünket. Debreczen 1890. junius 11. A rendező bizottság.

— **Győri Ignác,** helybeli ifju előnyösen ismert, főrealkó kereskedő eljegyezte Hartstein Mariska kisasszonyt M. Husztról.

— **A főváros vagyona.** Budapest fővárosnak a legutóbb készült összeállítás szerint összesen 98,499,000 frt vagyona van; ebből az épületek értéke 34,825,000 forint, a telkek értéke 49,411,000 forint, a ingók és jogok értéke 14,262,000 forint. Az összes vagyont 17,215,000 frt adósság terheli. Őt év alatt a főváros vagyoneletára 13,633,000 frttal gyarapodott. Érdekes, hogy Debreczen város mint község aránylag gazdagabb Budapestnél, a m-nnyiben Budapest körülbelül nyolcezszorta népesebb Debreczennél, de azért a vagyona csak hatszorta nagyobb értékű mint Debreczen városé. Az adósság körülbelül egyforma arányban áll népességükkel.

— **Távirahivatal Nádudvaron.** Nádudvar nagy községben a nádudvari szolgabírói járás székhelyén távirahivatal állítottatott fel.

— **E. M. K. E.** az erdélyi magyar közművelődési egyesület felhívása, hogy tagjai a jövő év január elsejével kezdődő ciklusban is megmaradjanak az egyesület kötelekében, már eddig is megtette hatását. Nehány nap alatt rendes tagsági díjakban 10,000 frt folyt be. Ezzel együtt az egyesület a szeptemberi közgyűlés óta, tehát kilencz hónap alatt, újabb 55,000 frt gyűjtött. Az egyesület a műbarátok köréhez átiratott intézést, melyben a mozgalom iránti rokonszenvének adva kifejezést, készséggel ajánlja fel a körnek szolgálatait. Az erdélyi Kárpátok turisztai megnyitása érdekében az E. M. K. E. erdélyi Kárpátosztályt készül alakítani. Az előmunkálatokról albizottság gondoskodik, melynek előadója, Sándor József főtitkár, be fogja járni a magyarországi Kárpát-egyesület összes fiókjait. A napokban már utnak indul Kolozsvárról s először Lőcsére, a Kárpát-egyesület központjára megy. S á n d o r József valószínű, hogy ezuttal utbaéjt Debreczen t is. Ohajtánók, ha a debreczeni Emke választmány jun. 16-diki ülésén üdvözölhetnének az Emkének eme legbuzgóbb bajnokát.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik korán elhunyt Róza leányunknak f. év és hó 7-én d. u. 5 órákor történt temetésén megjelenséssel fájdalmunkban osztoztak, fogadják ez uton részvétőkért szives köszönetünket. Debreczen 1890. Jun. 10. Ugeresi János, nóm. családom s elhunyt leányom völégénye nevében is. (Emke.)

— **A derecskei takarékpénztár,** f. hó 8-án d. e. 11 órákor a derecskei városaházán tartotta alakuló közgyűlést 37 részvényes jelenlétében és 50000 forint részvénytökével véglegesen megalakult. A szabályszerűen lefolyt közgyűlés az alapszabályokat megállapította és igazgatókúl: Eder János, Fráter Barna, Fráter Gyula, Krausz Dávid, Leitgeb János, Leitgeb Imre, Marckbreit Sándor, Ördy Kálmán, Racek János, Roth Dezső, Szép Sámuel és Tóth Lajos választotta meg.

— **A felügyelő bizottságba** mint rendes tagok dr. Blanz Manó, Jakó Pál és Uray Gyula, mint póttag Moró Ferdinánd lett megválasztva. A közgyűlés után az igazgatóság azonnal ülést tartott és elnökül Fráter Gyula és jegyzőül Szép Sámuelt választotta meg. Elhatározta, hogy az üzlet f. évi október 1-én kezdessék meg s e végbül a részvényesek felfogának kéretni, hogy legkésőbb szeptember 15-én részvényenkint 20 forint fizessenek be. Az új takarékpénztár nagyváradi pénztézetek támogatása mellett jön létre. Sajnájuk, hogy a debreczeni pénztézetek nem igyekeztek előre biztosítani maguknak, az ezen vidék hitelviszonyaira való befolyást.

— **Hírteleu halálal** mult ki az este árosunkban egy neszperü iparos Schettl Márton óras mester, a tüzőtő-egylet lekiömeretes szertárnoka. — Este még kedélyesen vacsorázott sógora Gróf Sándor családja körében. S reggel halva találták a folyosón. Vacsora után lefeküdni ment. Valószínű, hogy rosszul érezte magát s félig levetkezve kiakart jönni talán segítséget kérni, de a folyosón egy erős szélhűtés megölte. Temetése holnap d. u. 5 órákor a Timár-utczai 2298. sz. a. háztól lesz.

— **Miniszteri körrendelete.** Szabály szerint a közigazgatási hatóságoknak kötelességia minden nevezetesebb eseményről, ami különösen a személy- és vagyonbiztonságot, közrendet és esendet érdeklí, távirati uton azonnal pontos és kimerítő tudósítást küldeni föl a belügyminiszterhez. Két, legutóbb történt nevezetes eseményről, a b ü d s z e n t-

mihályi rablógyilkosságáról, meg a rákoscsabai vasúti vonaton esett szerencsétlenségéről, mint a miniszter megjegyzi, csak alkéve s akkor is hiányos tudósítást terjesztettek föl hozzá az illető közigazgatási hatóságok. Hogy ily mulasztások a jövőben meg ne essenek, a belügyminiszter most köriratot intézett valamennyi törvényhatósághoz, szigorú felelősség terhe alatt meghagyva a törvényhatóságok első tisztviselőinek, hogy az ily esetekről gyors és alapos információzt mulhatlan köteleseggüknek tartssák. Debreczen sz. kir. város polgármesteréhez a napokban jött meg ez a körrendelet.

— **A hortobágyi pusztá népessége.** A hortobágyi 40,000 kat. holdas legelőre az ideig kihajtott lábasjóságok összszámálása befejeztvén, közölhetjük az ott legelő jóság állományról szóló adatokat. Van most a Hortobágyon számos szarvasmarha 9219. tavalyi borju 3273, ökör 1800, nagy bika 164, két-évesen aluli bika 123; 16; számas 3171; rugot csikó 938; sertés 4014; juh és birka 22525, kos 753 db. vagyis összesen 45990 db. lábas jóságot hajtottak a Hortobágyra. Ez a szám az összszámunk óta még néhány száz darabbal szaporodott. — Az idén szarvasmarhát és sertést körülbelül 3000 dbbal kevesebbet hajtottak ki, mint a mult évben. A lovak és juhok száma azonban nem kevesebbedett. — Ezen, nagy vagyont képviselő sok gulya, ménes, nyáj 31 számadó gulyásra esikóra s ugyanamnyi számadó jubásra van bízva, a kiknek hatásköre alá számos bojtár tartozik. — A jóságtartó gazdaközönségre a mult évben a város házi pénztára 73000 frt. legelőadót vetett ki. Az idei kivetés még nem kész.

— **Sertés behozatal.** A földművelésügyi m. kir. miniszter utasította a Szerbiával szemben levő belépő állomásokat, hogy f. évi junius hó 10-től fogva a Szerbiából érkező mindazon sertés-csapatokat, a melyekben csak egy beteg, vagy román fajú sertés találnának, állategészségügyi szempontból visszautsítsák. Emlitenünk sem kell, hogy a földművelési miniszternek e rendelete az 1888 évi VII. t. cz. 5. §-ának rendelkezésén alapul és tekintetbe véve azon fontos állategészségügyi érdekeket, melyek hazai sertésenyésztésünket igen közelről érdeklí, bizvást állítjuk, hogy Bethlen András gróf ezen intézkedése közmgnyugvással fog találkozni nemcsak hazai sertésenyésztő közönségünk körében, de azon államokban is, melyekben a magyarországi sertések kiviteli piszezzal bírnak. Azon rendszabály, melynek behozatalára magát e jelentésünk szerint Bethlen András gróf földművelési miniszter elhatározta, teljesen alkalmas arra, hogy megerősítse ezen helyeken a bizalmat a magyar sertések behozatala iránt és enyhítsen azon övrendszabályok szigorán, melyeknek a magyarországi sertések kivitelük alkával ma is alávetve vannak.

— **Katonazene.** Csütörtökön d. u. 6 órákor a nagyerdőn a „Dobos pavillon” előtt a 39-ik ezredzenekara Czapek Péter karnagy vezetéke alatt tét zenét tart.

— **Csillagok járasa.** Junius hónapnak nevezetes csillagászati eseménye lesz a nálunk is látható gyűrűalaku napfogyatkozás, mely — junius 17-én délelőtt 9 órákor 32 perczkor kezdődik és délután 26 $\frac{1}{2}$ perczkor végződik. A nap 6 tized része homályosul el. A nyár 21-én d. u. 1 óra 10 perczkor kezdődik, amikor a nap rák jegybe lép. Elsején nap hossza 15 óra 39 percz, a hó 19-én nő, azután a végéig ismét 4 perczcel fogy. Az évben a leghosszabb napok: junius 19., 20., 21., 22., 23., és 24-ik, amelyekben a nap reggel 4 óra 2 perczkor kel és este 8 órákor nyugszik. Holdtölte volt junius 3-án reggel 7 óra 51 perczkor, utolsó negyed lesz 9-én este 11 óra 6 perczkor, újhold 17-én d. e. 11 u. 3 óra 10 perczkor és első negyed 25-én d. u. 3 óra 10 perczkor. E hónapban Venus reggel 6 kor kel és este 10-kor nyugszik le, tehát mint esti csillag szerepel.

— **Diplomatánk fizetési.** A delegációk ülésezése alatt ismét szóba kerültek diplomatánk fizetési. A nagykövetség évi fizetési 8400 frt, de a pótlékokkal együtt felszaporodik 40—50,000 re is. Legtöbb fizetése van a szentpétervári nagykövetségnek, azaz 78,100 frtja. A külügyminiszter sokkal kevesebb jövedelemmel, 33,000 frttal kénytelen megelégedni. A követség fizetése 6300 frt, a pótlékokkal 26,000 frt. De azért követeink folyton panaszkodnak hogy nem győznek lépést tartani a kiadásokban idegen kollégáikkal, a miben igazuk is van. Minthogy ép a külügyminiszter budgetjét emlitjük, eszünkbe jut a „tengerészeti kertész” állása, mely fontos egyén most szerepel utoljára a költségvetésben. Megjegyezzük, hogy nem a tengeren ültet rózsát és ibolyát, hanem a polai tengerészeti épületek parkjait gondozz s jövőre csak mint egyszerű „kertfelügyelő” kerül majd a lajstromba, megfosztva a tengerészetet addigi specialitásától, mely már sok új delegatusnak okozott fejűrést. Nem kevesebb fejűrést okozhatnak a tengerész-tisztek élelmezési díjai. Egy tengernagy napjában 16 frt, egy sorhajtó-kapitány 8 frt egy fregattkapitány 6 frt, egy korvett-kapitány 5 frt „kosztipénzt” kap, ha európai vizeken hajózik. Ugy látszik derék tengerészeink étvágya nő a ranggal és korrál. De ha idegen vizekre, vagy pláne más világrészekbe indulnak, meg kétszereződik az élelmezési pótlék. A tengeren csakugyan evés közben jó meg az étvágy.

— **A berlin-hamburg-nordcapi kirándulás,** melyet a magyar királyi államvasutak menet-

Titokban még azt is hiszik föle, hogy bizonyos varázserővel bír: szerencsét hoz s megoltalmazza azt, a ki magánál hordja, minden balesettől, szerencsétlenségtől.

Ő méltósága gyöngén elmosolyodik; ölébe fekteti a levelet s rá helyezi a selymes, szöszeke hajfűrtöt, aztán elmerengve néz rájuk.

Nem a papírt, nem a hajfűrtöt, nem a betűket látja! Egy teljesen kifejelett, csábonsan szép teimetű leány áll előtte, dus, vörös hajjal, merész pillantásu fekete szemekkel. A ki ránéz, nem hinné róla, hogy még csak tizenhat éves!

Husz huszonkét éves fiatal embert lát mellette, dus fekete hajjal; arczbőre nem halványasárgás; tekintetében elvesség és szerelvény. Átkarolja a fényes-vöröshajtu s a szenvedélytől ittas hangon susogja neki:

— Rosalie! — Szeretsz?
— Nem! nem! — rázza ez a fejét, pajkosan kacagva; de a szemei lángolnak s ajkainak melegét távolról érzi az ember. — Én szegény nemes lány vagyok; ön szegény mágnás. — Minek szeretnök mi egymást?
— Az ifju nem akarja elfogadni ezt a kifogást. Mi köze a szívnék a vagyonhoz? Nem az-e az ember cselja, hogy boldog legyen s lehet-e valaki boldog, ha nem lakik szívében szerelem?

A lány még egy ideig rázza a fejét nevetve; de az ifju elfogja a fejét; a piros ajkak megszűnnek kacagni; apró esőkök csattannak el.

Régen volt! — Oh, nagyon régen! A lány csupán egy levelet irt az ifjuhoz; azt, amelyben azt a selyemtápitású szöszeke hajfűrtöt küldte; aztán nem tudatott magáról többé semmit. — Se magáról, se más valakiről.

Ő méltósága sóhajt s fejét lehorgaszta nézi a levelet, meg a szöszeke hajfűrtöt.

El, el innen! — A hol a multon merengenek, minek keressük ott a megelégedést?

(Folyt. köv)

3094. tk
1890.

Árverési hirdetményi ki- vonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Scheuer Abrahám végrehajthatónak Both Péterné szül. Váradi Julánna végrehajtást szenvedő elleni 50 ftt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén lévő s a debreczeni 2716 sztykvbén 2897. hrsza. Both Péterné szül. Váradi Julánna nevére jegyzett belsőségre az árverést 720 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan 1890. évi Julius hó 23-ik napján, délután 3 órakor a debreczeni kir. tszék árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékoztatók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 72 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben 1890. évi április hó 18 napján.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

NAGY KÁROLY,
kir. tszéki bíró.

Nagymezőgazdasági és Kiállítás Bécs

május 14-től október 15-ig
reggeli 10 órától esti 10 óráig.

erdőgazdasági,
művészeti
és ipari.

világító szökőkút
a park és körönd
este villanyval világítatik.

körönd

Belépti díj 40 kr. — Vasár- és ünnepnapokon 30 kr. — Gyermekek 20 kr.

121.

450. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN” gőzmalom
készítményeinek

KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL, DEBRECZENBEN

és az 1887. Április 18-án Budapesten tartott általános magyar malomgyűlésen megállapított 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezmények szerint.

A. Asztali dara nagyszemű	100 kíl	16.40
B. Szinte középszerű		15.40
C. Királyliszt		15.40
1. Lángliszt		15.—
2. Montliszt		14.80
3. Zsemlyelisztt 1-ső rendű		14.60
4. " " 2-od rendű		14.—
5. Fehér kenyérlisztt 1-ső rendű		13.80
6. szinte " 2-od "		13.40
7. Közép kenyérlisztt 1-ső "		13.—
8. " " 2-od "		12.40
8 1/4 Barna " 1-ső "		11.80
8 1/4 " " 2-od. á 70 kílgr.		11.—
9. Lángliszt " " á 70 kílgr.		9.20
10. Veres liszt " " á 50 kílgr.		—
11. Finom korpa zsákkal 50		4.60
12. Durva korpa zsákkal á 50 kílgr.		4.—

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennebbi listett egyezmény folytán szintén beszűntetett.

Debreczen, 1890. május 26.

Arlejtési hirdetmény.

A székelyhídi izr. egyház közgyűlése egy új imaház építését határozván el, erre arlejtés hirdettetik, melyre pályázni szándékoztatók 500 forint óvadék letét mellett — készpénz vagy állampapírokban — ezennel meghívottak.

Az arlejtés zárt ajánlatok után 1890. június hó 15-ik napjának délután 3 órakor Székelyhídon az izr. iskola helyiségben fog megtartani.

A feltételek megtekinthetők az egyház pénztárnokánál Berger Mór urnál; a jóváhagyási jogot az egyház magának tartja fen.

Kelt Székelyhídon 1890. június hó 8.

A székelyhídi izr. egyház
előljárósága.

141. B. V. szám.
1890.

Árverési hirdetmény

Alólikt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a derecskei kir. járásbírószék 1098./1890 számú végzése által Pintye Gábor zsákai lakos javára Mandel Jakab derecskei volt lakos örökösei ellen 144 ftt tőke, ennek 1887. év április hó 30 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 95 ftt 90 kr. perköltetés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 353 ftt-ra becsült lovak és házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1098/1890. P. sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszínen vagyis B.-Sárándon illetve Derecskén leendő eszközzésre 1890. év június hó 20-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahoz a venni szándékoztatók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérők becsáron alól is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Derecskén, 1890. évi júni hó 8-dik napján.

Oláh Géza
kir. bírósági végrehajtó.

Kaszanyitzky Endre

előbb
Kuhinka István K. Debreczen.

ajánlja pontos kiszárgát és a legolcsóbb árakban előrendű gyártmányokból következő idényezéseket, u. m.

Szabadalmazott fémzárral telyesen légmentes befűző és cukros üvegek egyedüli raktárát, melyeket jóságuk folytán a legjobban ajánlhatom; ugyszintén mindenféle fehér és zöld, közönséges befűző és ugorkás üvegeket, továbbá fagyaltkészítő gépek, fagyalt-sze-

lenczék, hidegkávészetlek, hűtődézsák, hűtő jégvezekrények, legjobbnak bizonyult szódavizgépek, nonplusultra kávéfőzőgépek, kertilámpák, mozdó asztalok, mozdó készletlek, a legjobbnak elismert Berdorfi alpacca és chinaezüst evőeszközök és disztárgyak jótállás mellett. Utazók részére legzelesterőbb gyorsfűzők, kézi és utazó tükrök, zsebpoharak.

Postai megbízások a legnagyobb figyelemmel és készséggel teljesítetnek.

Vakító fehér arczzint

gyorsan és biztosan kaphatni,

A SZEPLŐ

okvetlen eltűnik a

BERGMANN LILIONTEJSZAPPAN használatát által, melyet egyedül Bergmann és társai készítenek.

Kapható dronként 45 kr-rt Dr. Rothschnek gyógyszerárjában.

Zeno és Társa cég

Bécs és London.

Ajánlja ősmert birneves

Illatszerekkülönlegességeit, különösen zsebkendő-illatszerekben, u. m.

Violette de San Remo, Blanc de Nice, Caryopsis de Chine, Frangipane, Essbouquet stb

Illatszervizek és poudre: mint ugorkatej, rózsatel, Poudre de riz, Ladies Powder stb. Fog-gondozó-szerek: Fog-Elixir, fodormenta-pasta, és Odontine.

Illatos selyem és papír-betétek ruhák és fehérneműek részére.

Határozott árak. Kitérő minőség.

Főraktár: Debreczen és vidékére
Baum Miksánál.
Raktár: SCHWARZ B-nél.

A Debreczeni Ellenőr könyvkötészetében

mindenfélé diszes és egyszerű

K Ö N Y V K Ö T Ö I

m u n k á k

gyorsan, pontosan és jutányos árban elkészítetnek.